

Buletin informativ editat în cadrul inițiativei „Sustținerea democrației, a independenței și transparenței instituțiilor publice-cheie din Republica Moldova”

BULETIN INFORMATIV

NR.13. MAI 2021

Cuprins

- 2 **NOUTĂȚI:** Democrația în declin ca urmare a pandemiei
- 3 **NOUTĂȚI:** Bugetul civil Chișinău: 3 mil. lei pentru realizarea inițiativelor locuitorilor capitalei
- 5 **TRANSPARENȚĂ:** Topul celor mai transparente întreprinderi cu capital public din Moldova în 2020
- 7 **ÎNȚEPRINDERI DE STAT:** Unii directori ai întreprinderilor de stat din Republica Moldova s-au ales cu salarii generoase anul trecut
- 8 **ACCES LA INFORMAȚIE:** Autoritățile înăspresc accesul la informație
- 10 **INTEGRITATE:** Află cine sunt cei care verifică averea funcționarilor
- 12 **CONFLICT DE INTERESE:** Cum să dobândești un teren public, fiind primar, dar să ocolești un conflict de interese

Topul celor mai transparente întreprinderi cu capital public din Moldova: Află care e câștigătoarea

Întreprinderea de stat „Moldelectrica”, întreprinderea de stat „MoldATSA” și Societatea pe Acțiuni „Energocom” sunt cele mai transparente întreprinderi cu capital public din Moldova în anul 2020. La polul opus se situează „Apă-Canal Soroca”, „Confercai” și „Gara Nord”.

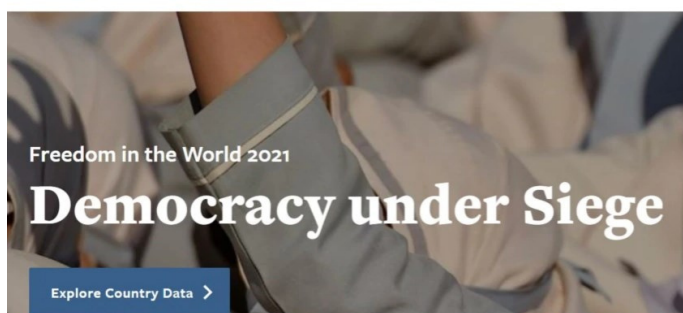
Clasamentul transparenței întreprinderilor cu capital public din Republica Moldova este disponibil pe www.companies.viitorul.org, și a fost prezentat pe 31 mai, în cadrul unei conferințe online organizate de Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale (IDIS) „Viitorul” și INEKO Slovacia.

continuarea la pag. 5

Democrația în declin ca urmare a pandemiei de coronavirus

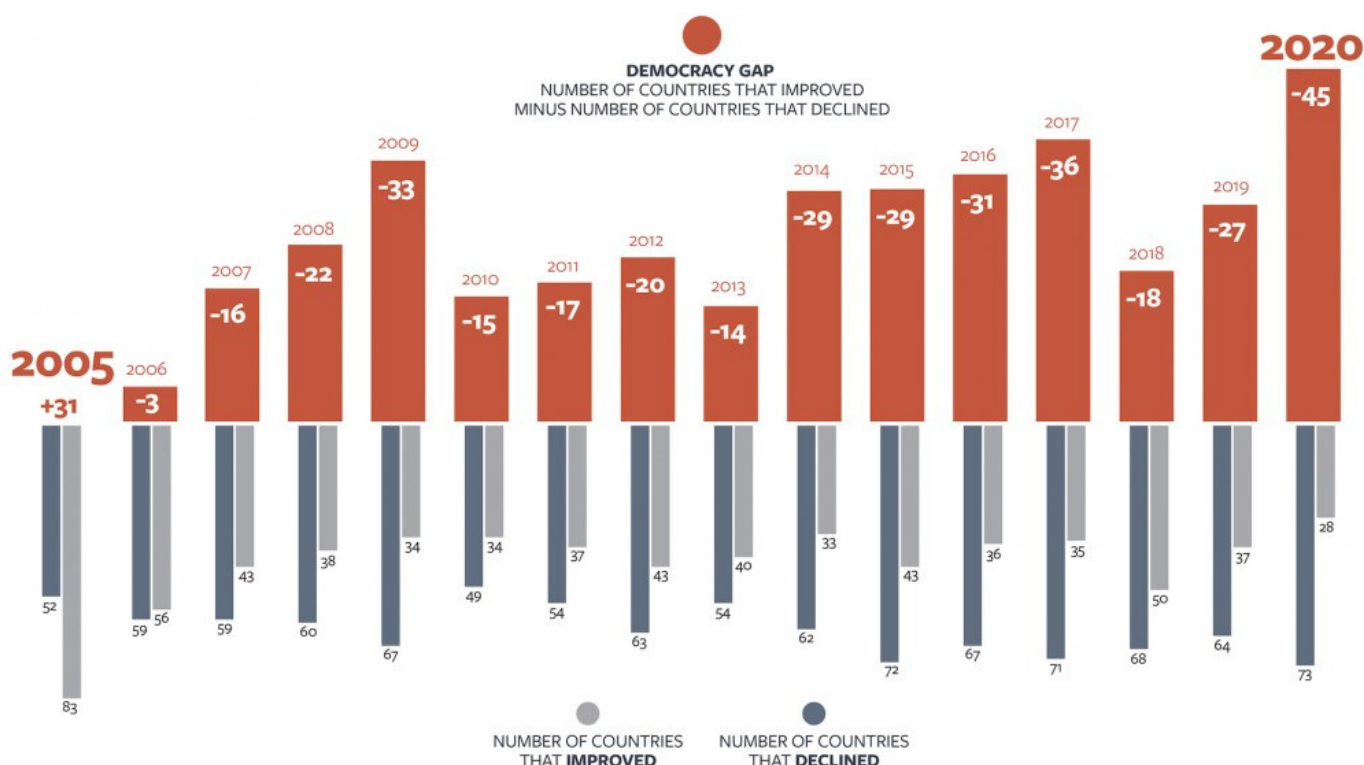
Sursa: www.moldova.europalibera.org

În 2020 a continuat declinul democrației în lume ca urmare a pandemiei de coronavirus, a problemelor economice și a conflictelor armate – se arată în ultimul raport anual al organizației internaționale Freedom House, cu sediul la Washington. Clasamentul libertății în lume, întocmit de Freedom House, înregistrează cel mai ridicat număr de țări considerate „ne libere” din ultimii 15 ani. Belarus și Kirghizstan-ul au înregistrat unul din cele mai abrupte declinuri anul trecut, la capitolul libertăți civice și politice.

Organizația a scăzut „scorul” democrației nu numai pentru țări cu regimuri autoritare precum China, Belarus sau Venezuela dar și pentru așa-numite „democrații în dificultate” ca India și Statele Unite.

În raportul de anul acesta, R. Moldova rămâne o țară considerată „parțial liberă”, spre deosebire de vecinul de la vest, România, considerată „liberă”. Ucraina intră și ea în categoria „parțial liberă” iar Rusia în categoria „fără libertate”.

NOUTĂȚI

Bugetul civil Chișinău: 3 mil. lei pentru realizarea inițiativelor locuitorilor capitalei

Sursa: www.chisinau.md

Pe parcursul anului curent urmează a fi implementate opt proiecte finanțate în cadrul Programului Buget Civil Chișinău. Lista proiectelor spre finanțare și implementare pentru anul 2021 a fost aprobată prin Dispoziția primarului mun. Chișinău nr.238-d.

Anterior acestea au fost examinate de Comisia pentru evaluarea proiectelor înaintate pentru finanțare și implementare, termenul limită de realizare fiind stabilit 15 decembrie 2021. Proiectele nerealizate pe perioada anului curent nu vor mai fi eligibile spre finanțare

Bugetul Civil, ediția 2021 prevede inițierea de către cetățeni a proiectelor de interes public și finanțate din bugetul local, prin intermediul Bugetării Participative.

Procesul de Bugetare Participativă are drept scop promovarea ideilor inovative ale cetățenilor, cu un impact benefic, pe termen mediu și lung pentru locuitorii municipiului Chișinău. Obiectivul Programului este axat pe creșterea gradului de asumare și implicare a cetățenilor în procesul de dezvoltare a orașului, implicarea activă, îmbunătățirea transparenței, inițierea și stimularea democrației participative.

Valoarea Programului este de 3 milioane de lei, bani alocați din bugetul municipal Chișinău pentru implementarea proiectelor de interes local.

Proiectele depuse de cetățeni sunt clasificate în două categorii: proiecte mari, în valoare de 100 – 300 mii lei și proiecte mici, în sumă de 50 – 100 mii lei.

Ulterior acestea au fost validate de către municipalitate, după care supuse procesului de vot, pentru a fi implementate.

Proiectele învingătoare la ediția 2021 vor fi realizate în parteneriat cu autorii, care vor participa la organizarea implementării acestora, inclusiv prin supravegherea și gestionarea ulterioară.

Primăria Municipiului
Chișinău

BUGETAREA CIVILĂ

Prin intermediul Programului Buget civil Chișinău vor fi implementate în 2021:

- Amenajarea unui spațiu de agrement în aer liber „Suarul Tinerilor – 231,3mii lei
- Amenajarea mini-parcului de tip deschis pentru studii și odihnă „Mini-parcul Universitar „Ion Creangă” – 421 mii lei
- Promovarea educației non formale și organizarea timpului liber calitativ al copiilor și tinerilor, prin cunoașterea științelor spațiale, a ciclității naturii și creșterea gradului de acces și de participare a locuitorilor capitalei (444,2 mii lei)
- Reparația capitală a stadionului „Raduga” – 299 mii lei
- Amenajarea unui spațiu de socializare (pavilion multifuncțional) „Suarul Colina Circului – 99,45 mii lei
- Reabilitarea aleilor pietonale a teritoriului adiacent lacului Victoria, str. Muncești – 293,12 mii lei
- Realizarea unui concept de identitate vizuală „Numele meu – e Chișinău” – 298 mii lei
- Modernizarea terenului sportiv din bd. Mircea cel Bătrân - 105 mii lei.

Formular de aplicare la Programul Bugetul Civil al Primăriei
municipiului Chișinău

Domeniul tematic la care se referă proiectul

Bifați domeniul tematic la care se referă proiectul.

- ☐ **Infrastructură urbană:** amenajarea, reabilitarea spațiilor publice, precum zone pietonale, scuaruri, spații verzi, etc.
- ☐ **Mobilitate urbană:** accesibilitate, siguranța circulației rutiere, etc.
- ☐ **Infrastructură culturală și socială:** valorizarea patrimoniului arhitectural și cultural, street-art, proiecte destinate păturilor defavorizate din municipiul Chișinău, turism, etc.
- ☐ **Smart city, Green cities:** aplicarea TIC pentru ameliorarea serviciilor prestate de Primăria municipiului Chișinău, Inovații și cercetare, Eficiență Energetică, aplicații pentru energie regenerabilă, pilotarea managementului inteligent al energiei, adaptarea la schimbările climatice, etc.
- ☐ **Democrație locală:** implicarea locuitorilor municipiului Chișinău în procesul decizional local.
- ☐ **Educație, tineret și sport:** instruirii non-formale, traininguri, vizite de studiu, susținerea cercetării, arte și culturii.
- ☐ **Diseminarea, monitorizarea activității autorității administrației publice locale.**

Titlul proiectului

TRANSPARENȚĂ

ziție	Denumire	Gradul ▼	Transparență totală
1.	 Î.S. „Moldelectrica”	 B-	58 %
2.	 Î.S. „MoldATSA”	 B-	58 %
3.	 S.A. „Energocom”	 B-	56 %
4.	 I.S. „Manejul de Atletică Ușoară”	 C+	52 %
5.	 S.A. „Tracom”	 C	48 %
6.	 Î.S. „Radiocomunicații”	 C	48 %
7.	 Î.S. Întreprinderea Editorial-Poligrafică „Știința”	 C	47 %
8.	 Î.S. „Administrația de stat a drumurilor”	 C	45 %

Întreprinderea de stat „Moldelectrica”, întreprinderea de stat „MoldATSA” și Societatea pe Acțiuni „Energocom” sunt cele mai transparente întreprinderi cu capital public din Moldova în anul 2020. La polul opus se situează „Apă-Canal Soroca”, „Confercai” și „Gara Nord”. Clasamentul transparenței întreprinderilor cu capital public din Republica Moldova, disponibil pe www.companies.viitorul.org, a fost prezentat pe 31 mai, în cadrul unei conferințe online

Topul celor mai transparente întreprinderi cu capital public din Moldova în 2020

Pentru calcularea clasamentului de transparență a fost monitorizată activitatea a 60 de întreprinderi de stat, municipale și societăți comerciale cu capital integral sau majoritar de stat sau municipale din Republica Moldova în anul 2020. Întreprinderile au fost selectate după indicatorii economici, în funcție de mărimea activelor, importanța domeniului de activitate al acestor întreprinderi, cu includerea nemijlocită și a întreprinderilor fondate de către autoritățile publice locale. Întreprinderile cu capital public au fost evaluate în baza a șase criterii de transparență: indicatorii economici, transparența și accesul la informație, achizițiile publice și proprietatea, resursele umane, etica și conflictul de interese, granturi și caritate. Punctajul maxim pentru o întreprindere constituie 100 de puncte.

Astfel, cele mai transparente întreprinderi în 2020 sunt Î.S. „Moldelectrica” (58,4 de puncte), Î.S. „MoldATSA” (58,3 de puncte) și S.A. „Energocom” (56,5 puncte).

Potrivit raportului nr.3 de monitorizare a transparenței întreprinderilor cu capital public, media generală de transparență a 60 de întreprinderi de stat, întreprinderi municipale și societăți comerciale cu capital integral sau majoritar de stat sau municipale din Republica Moldova a crescut de la 17,4% în 2018 și 17,9% în 2020 la 26,2% în clasamentul din 2021. În timp ce întreprinderile de stat au o medie de 26,7%, întreprinderile municipale înregistrează un punctaj mediu de 24,4%. În acest sens, „Exdrupo” este întreprinderea municipală cu cel mai mare punctaj acumulat (39,3%) și poziționată cel mai sus în clasament (locul 11). Întreprinderile cu capital public se poziționează cel mai bine la categoriile „Transparența și accesul la informație” (45,5%), „Indicatorii economici” (25%) și „Achizițiile publice și proprietatea” (21,8%).

Topul celor mai transparente întreprinderi cu capital public din Moldova în 2020

Continuare

Astfel, 47 de întreprinderi din 67 monitorizate au pagini web, însă nu toate sunt utilizate în calitate de instrumente de informare a publicului. La fel, doar cinci întreprinderi cu capital public din 60 au publicat pe pagina web rapoartele anuale pentru anul 2020. Este vorba de Î.S. „MoldATSA”, Î.S. „Moldelectrica”, S.A. „Metalferos”, S.A. „Energocom” și Î.S. „Radiocomunicații”. De asemenea, numai Î.S. „MoldATSA”, Î.S. „Moldelectrica”, Î.S. „Combinatul Poligrafic din Chișinău” și Î.S. „Portul Fluvial Ungheni” au publicat în 2020 rezultatele controalelor și auditurilor economico-financiare. Iar cele mai detaliate informații despre împrumuturi și credite au fost publicate de către Î.S. „Moldelectrica”.

Analiza mai arată că **62% din întreprinderi nu publică pe web planurile anuale de achiziții publice**, 57% nu publică anunțurile de participare la achizițiile publice și nici o întreprindere nu a publicat anul trecut contractele de achiziții publice. Totodată, 11 întreprinderi cu capital public din 60 monitorizate nu au desfășurat în 2020 procedurile de achiziții publice conform prevederilor legislației privind achizițiile publice. Totuși, în jur de 1/3 din întreprinderi monitorizate au utilizat în anul 2020 platformele electronice pentru procedurile de achiziții publice.

De asemenea, 22 întreprinderi au elaborat și publicat un Cod de etică pentru angajații întreprinderii în 2020. Numai S.A. „Franzețuța”, S.A. „Termoelectrica”, S.A. „Metalferos” și S.A. „Energocom” au elaborat un Cod (standarde) de **governanță corporativă**. Și doar zece întreprinderi cu capital public monitorizate au instituit și adus la cunoștință pe web despre existența unui mecanism de raportare a comportamentului lipsit de etică și faptelor de corupție.

Cea mai problematică zonă de transparență pentru toate întreprinderile o reprezintă „Granturi și caritate”, cu o medie care nu depășește 2%. Prin urmare, doar Î.S. „MoldATSA”, Î.S. „Combinatul Poligrafic Chișinău”, Î.S. „Editura Știința”, S.A. „Tracom” și Î.S. „Radiocomunicații” au publicat unele informații parțiale despre sumele și beneficiarii granturilor, donațiilor și sponsorizărilor din anul 2020, se arată pe www.companies.viitorul.org.

ÎNTEPRINDERI DE STAT

Unii directori ai întreprinderilor de stat din Republica Moldova s-au ales cu salarii generoase anul trecut

Sursa: www.jurnaltv.md

Unii directori ai întreprinderilor de stat din Republica Moldova s-au ales cu salarii generoase anul trecut. Aceștia și-au cumpărat case și mașini inclusiv anul acesta. Un reporter Jurnal TV a analizat declarațiile de avere ale acestora pentru anul trecut și ne oferă detalii.

Directorul întreprinderii de stat „Termoelectrica”, **Veaceslav Eni**, a acumulat anul trecut, din salariu, **811 mii de lei**. Asta înseamnă aproape **68 de mii de lei lunar**. Familia lui a mai obținut venituri de **450 de mii de lei și 19 mii de euro**. De asemenea, familia deține un teren de **30 de mii de lei**, dar și alte câteva moștenite. A cumpărat o casă în 2020, dar nu a indicat valoarea ei și mai deține patru apartamente. Unul a fost cumpărat cu **35 de mii de euro**, iar celelalte trei au fost donate. Familia lui Eni a achiziționat, în 2021, un automobil Hyundai Tucson cu **597 de mii de lei**.

Directorul Întreprinderii de Stat „Moldtelecom” **Viorel Postolachi** a fost retribuit anul trecut cu **736 de mii de lei**, ceea ce înseamnă peste **60 de mii de lei lunar**. Asta în condițiile în care compania pe care o conduce a înregistrat anul trecut pierderi de **650 de milioane de lei** numai de la telefonie fixă. Familia lui Postolachi a mai obținut **218 mii de lei** din alte venituri.

Igor Cujba, directorul general al Întreprinderii de Stat „Metalferos”, a încasat, în 2020, din salariu **532 de mii de lei**, adică **44 de mii lunar**. Familia lui a mai avut venituri de două mii de roni anul trecut. De asemenea, Igor Cujba împreună cu membrii familiei lui dețin un teren de aproape o mie de lei și două apartamente - unul achiziționat în 2020 costă peste un milion de lei, iar altul - cumpărat în 2015 valorează **310 mii de roni**. Familia lui conduce o Skoda Octavia de **2.500 de euro**. Igor Cujba are de întors nouă credite.

Vitalie Zaharia, directorul Întreprinderii de Stat „Poșta Moldovei”, a avut, în 2020, un salariu de **252 de mii de lei**, adică **21 de mii de lei lunar**. Familia lui a mai avut venituri de **254 de mii de lei**. Aceasta deține un teren de **11 mii de lei** și patru automobile. Valoarea acestora se ridică la **80 de mii de lei și 7.500 de euro**.

Adrian Onceanu, directorul întreprinderii Căile Ferate din Moldova, ai căror angajați protestează de câteva luni din cauza restanțelor mari la salarii, a adunat anul trecut din salariu **183 de mii de lei**. Asta înseamnă câte **15 mii de lei lunar**.

ACCES LA INFORMAȚIE

Autoritățile înăspresc accesul la informație

Sursa: www.moldova.europalibera.org

ONG-urile de media și jurnaliștii de investigații se arată îngrijorați de decizia autorităților de dubla termenul de soluționare a cererilor privind accesul la informație. Astfel, dacă legea prevede că instituțiile statului sunt obligate să răspundă timp de 15 zile lucrătoare, în prezent autoritățile au la dispoziție 30 de zile lucrătoare pentru a reacționa la solicitările ce vizează informații de interes public. Ținând cont de contextul politic actual, îngrijorarea este că guvernarea și-a făcut un paravan prin care să evite întrebările incomode din partea presei.

După ce autoritățile au dublat termenul normativ pentru a da curs solicitărilor oficiale, cele 30 de zile lucrătoare prevăzute în decizia Comisiei pentru Situații Excepționale la modul practic înseamnă, de fapt, 42 de zile calendaristice. De obicei, cererile la informații de interes public vizează aspecte sensibile pentru guvernare, prin urmare este foarte probabil ca răspunsul oferit de autorități, după aproape o lună și jumătate, să nu mai fie actual, explică Victoria Dodon, redactoră-șefă la portalul Media-azi.md.

Într-o declarație semnată de câteva organizații de presă se spune că „dublarea termenelor pentru soluționarea solicitărilor de acces la informația de interes public constituie o măsură disproporționată și nejustificată, ce poate duce la încurajarea propagării informațiilor neveridice și speculative, pe care însăși autoritățile statului trebuie să le combată”. Victoria Dodon, de la Centrul pentru Jurnalism Independent, consideră că, luând o asemenea decizie, autoritățile își fac un mare deserviciu pe termen lung.

„Este demonstrat deja că dezinformarea și falsurile se răspândesc de câteva ori mai repede ca adevărul și informația veridică. Autoritățile și instituțiile statului sunt una dintre sursele primare de informație credibilă, iar presa este unul dintre mesagerii cheie care duc această informație către publicul larg. Prin urmare, atunci când jurnaliștii trebuie să aștepte o lună sau mai mult pentru a informa despre ceva, cel mai probabil acest gol va fi umplut de falsuri, mituri, manipulare etc.”

ACCES LA INFORMAȚIE

Astăzi, organizația internațională Reporteri fără frontiere și-a publicat raportul anual privind libertatea presei în lume.

„Jurnalismul, principalul vaccin împotriva dezinformării, este blocat în peste 130 de țări” – am citat din titlul raportului. În acest an Republica Moldova se află pe locul 89. Pentru comparație, în 2013 era pe locul 55 în topul organizației de la Paris, ceea ce înseamnă că situația presei devine mai complicată de la un an la altul. Jurnalistul de investigație de la Balkan Insight, Mădălin Necșuțu, spune că în ultimul an a devenit tot mai greu pentru jurnaliștii de bună credință să-și facă onest meseria:

„Asta nu poate decât să ne îngrijoreze. Eu le și spun la foarte mulți comunicatori că noi nu putem face un material despre ce s-a întâmplat astăzi peste o lună de zile. Nu mai are nicio relevanță. Noi trăim într-o eră alertă a informațiilor în care trebuie să prezentăm cât mai curat și mai rapid informația către publicul larg. Vă dați seama, o lună de zile pentru un răspuns e absolut foarte dificil pentru un jurnalist să-și desfășoare activitatea.”

Jurnalistul Mădălin Necșuțu, care e reporter și la Centrul de Investigații Jurnalistice, admite că dreptul privind accesul la informație nu este unul „absolut” și că acesta într-adevăr poate fi limitat pe perioada stării de urgență, însă decizia trebuie luată în interesul cetățenilor.

Jurista Tatiana Puiu, reprezentanta în R. Moldova a organizației Freedom House observă că atunci când autoritățile „pedepsesc” jurnaliștii limitându-le accesul la informații, nu face decât să închidă ușa în fața propriilor cetățeni:

„Vreau să sper că este vorba despre o greșală strecurată în ultimul document, asemeni acelei greșeli privind interzicerea plimbărilor prin parc. O asemenea ingerință privind dreptul la informație nu este justificată, în opinia mea, din mai multe considerente: limitează drastic și nejustificat dreptul cetățeanului de a fi informat. Mai ales în contextul dramatic în care ne aflăm, informația de la jurnaliști este vitală pentru cetățeni. Anul trecut, când a fost instituită o interdicție similară, o justificare a fost faptul că funcționarii lucrează la distanță. Acum chiar nu văd nicio motivare justificată în acest sens.”

Un comunicat de presă al Guvernului emis pe 20 aprilie a explicat decizia CSE de a dubla timpul de răspuns la cererile privind accesul la informație prin faptul că „doar 30% din bugetari lucrează în oficii cu prezența fizică”. „Ceea ce înseamnă că nu au mereu la îndemână documentele necesare pentru a reacționa și răspunde petițiilor și solicitărilor de informații”, se arată în comunicatul Executivului.

INTEGRITATE

Toyota Rav 4, 2008 r.
9 100 € / 158 000 KM

Toyota Rav 4, 2008 r.
6 300 € / 200 000 KM

Toyota Rav 4, 2008 r.
7 000 €

Toyota Rav 4, 2008 r.
3 350 € / 100 KM

Toyota Rav 4, 2008 r.
9 300 € / 230 000 KM

Toyota Rav 4, 2008 r.
6 500 €

Mașină de teren de doar 9 000 de lei, trei apartamente spațioase, cont bancar nedeclarat și afaceri personale. Cam așa arată averea unui inspector de integritate începător din cadrul Autorității Naționale de Integritate (ANI). Vorbim despre Cristina Ciubotaru, o angajată a ANI, declarația de avere a căreia ridică mai multe semne de întrebare

Află cine sunt cei care verifică averea funcționarilor. Automobil RAV 4 cu doar 450 de euro

Ciubotaru a indicat că deține trei apartamente spațioase. Cel mai mare, cu o suprafață de 123,7 metri pătrați, ar fi costat doar 834 167 lei (41 mii euro), al doilea apartament de 82,4 de metri pătrați a fost evaluat la 463 234 lei (23 mii euro) și un apartament de 64 de metri pătrați de 655 de mii de lei (32 mii euro). Ultimele două apartamente familia Cristinei Ciubotaru le-a obținut în 2017 și 2018, când soțul acesteia, Eugen Ciubotaru, a fost numit judecător la Orhei. Atunci magistratul a devenit subiect al unei investigații jurnalistice “Au cumpărat într-un an, cât alții în șapte: ce achiziții fac judecătorii din Moldova”, realizate de portalul Anticoruptie.md.

“Eugeniu Ciubotaru, proaspăt magistrat la Judecătoria Orhei, în 2017 a procurat un apartament de 64 de metri pătrați pentru care a achitat 655.000 de lei, conform declarației de avere. Un alt apartament, cu aceeași suprafață, i-a revenit printr-un contract de uzufruct.

Analizând în continuare declarația inspectorului de integritate, constatăm că familia acesteia deținea un adevărat parc de automobile: două Dacia Logan din 2008, un Peugeot din 2007 și o Toyota RAV din 2008.

și a cotei-părți în capitalul social al societăților comerciale

Vinzare autoturism Dacia Logan MCV	35000.00 MDL
vinzare autoturism Dacia Logan MCV	40000.00 MDL

ARĂRII, DE MEMBRII FAMILIEI LUI ȘI DE T ȘI ÎN STRĂINĂTATE, PE PARCURSUL ANULUI

remii, drepturi de autor, brevet, drepturi din proprietatea intelectuală

sigurari	Indemnizație lunară pentru creșterea copilului	13966.06 MDL
	locățiunea autoturismului	14100.00 MDL
inspecție romania	alocație de stat	1668 RON

INTEGRITATE

II. VENITURILE OBTINUTE DE SUBIECTUL DECLARĂRII, DE MEMBRII FAMILIEI LUI ȘI DE CONCUBINUL/CONCUBINA LUI, ATÎT ÎN ȚARĂ CÎT ȘI ÎN STRĂINĂTATE, PE PARCURSUL ANULUI 2019

Nr. crt.	Cine a realizat venitul	Sursa venitului: (numele/denumirea persoanei fizice/juridice)	Serviciul prestat/obiectul generator de venit	Suma venitului
1. Venitul obținut la locul de muncă de bază				
1.1	Ciubotaru Cristina	Autoritatea Națională de Integritate	Salariu	21320.00 MDL
1.2		Judecătoria Orhei	Salariu	228121.55 MDL
2. Venitul obținut din activitatea didactică, științifică și de creație				
3. Venitul obținut din depuneri la instituțiile financiare, inclusiv la cele de peste hotare				
4. Venitul obținut din activitatea de reprezentant al statului în societățile comerciale				
5. Venitul obținut din donații și moșteniri				
6. Venitul obținut din înstrăinarea sau deținerea valorilor mobiliare și a cotei-părți în capitalul social al societăților comerciale				
7. Venitul obținut din înstrăinarea bunurilor mobile sau imobile				
7.1	Ciubotaru Cristina	Bondarenco Victor	Vinzare autoturism Dacia Logan MCV	35000.00 MDL
7.2	Ciubotaru Cristina	Bondarenco Victor	vinzare autoturism Dacia Logan MCV	40000.00 MDL

Automobilele Dacia au fost procurate în 2018 și vândute în 2019 la un preț total de 75 de mii de lei (3750 euro). Peugeot, care apare în declarația pentru anul 2018 a Cristinei Ciubotaru, dispăre subit din declarația pentru 2019, fără ca să fie indicat dacă automobilul a fost vândut sau donat. Totodată, inspectorul ANI declară că în 2019 a câștigat peste 14 mii de lei din darea în locațiune a unui automobil unei companii de taxi.

Cât despre Toyota RAV din 2008, Cristina Ciubotaru declară că prețul acestuia este de doar 9000 lei (450 euro), pe când site-urile specializate indică un preț de 9 mii de euro.

Inspectorul de integritate Cristina Ciubotaru nu a indicat că familia sa ar avea un cont bancar. Totodată, în declarația de avere a soțului acesteia, aflăm că magistratul Eugen Ciubotaru și familia sa au un cont de 70839.81 lei la o bancă din Republica Moldova.

Totodată, familia Ciubotaru deține 50 la sută din acțiunile unei companii SC „Crystanlux & Co” SRL, care se ocupă cu transport de mărfuri și depozitări.

V. BUNURI MOBILE ÎN ȚARĂ ȘI/SAU ÎN STRĂINĂTATE

A. Autoturisme, camioane, remorci, vehicule motorizate, mașini agricole, mijloace de transport naval/aerian, alte mijloace de transport supuse înmatriculării

Numele beneficiarului efectiv	Tipul/modelul	Anul de fabricație	Locul înregistrării/ număr de înmatriculare	Anul dobândirii	Modul de dobândire	Valoarea bunului conform documentului care îi certifică proveniența	Titularul bunului	Tipul titularului	Informații de identificare a titularului și altele de interes public
	Autoturism/ Toyota RAV 4	2008	mun. Chisin au/	2013	Proprietate	9000 MDL		Persoană fizică rezidentă	

Sursa: www.sinteza.org

CONFLICT DE INTERESE

Cum să dobândești un teren public, fiind primar, dar să ocolești un conflict de interese

Sursa: www.moldovacurata.md

Fostul primar al suburbiei Sîngera a municipiului Chișinău, Valeriu Poiată, s-a ales cu un teren de 1,038 hectare în centrul localității pe vremea când era primar, însă a ocolit un conflict de interese. Formarea bunului cadastral, scoaterea lui la licitație funciară, înstrăinarea către o persoană terță, ca după 2 săptămâni să fie revândut firmei lui Valeriu Poiată sunt pașii unei operațiuni ce poate fi numită „licitație cu dedicație”.

La scurt timp după alegerile locale din anul 2011, când Valeriu Poiată a devenit primar al comunei Sîngera pentru prima dată, Consiliul orășenesc Sîngera a decis să ia la balanța Primăriei un teren cu suprafața de 1,0382 ha din zona centrală a localității, care până atunci nu era folosit. Printr-o singură decizie, emisă la 18 noiembrie 2011, Consiliul local a decis formarea bunului imobil și, în același timp, scoaterea lui la licitație funciară, fiind fixat, tot în aceeași decizie, și prețul – 52 387,90 lei, echivalentul a aproximativ 2,5 mii de euro.

Teren cu dedicație pentru primar

Licitația a avut loc, așa cum ne-a informat Primăria Sîngera, la 13 ianuarie 2012, și a fost câștigată de Fiodor Butuc, o persoană care în prezent deține o companie de construcții.

Contractul de vânzare cumpărare a terenului a fost încheiat două luni mai târziu, la 22 martie 2012, iar peste exact o săptămână, la 29 martie 2012, terenul a fost revândut firmei „F.V.I. Traian-Invest”, al cărui fondator era (și este în prezent) primarul de atunci al or. Sîngera, Valeriu Poiată.

L-am întrebat pe Fiodor Butuc de ce a vândut terenul imediat ce l-a cumpărat. „Ce să vorbim noi de 9 ani în urmă ce am făcut, eu nu țin minte. La Cadastru, dacă veți verifica, sunt peste 150 de numere cadastrale vândute și cumpărate de mine. Eu cu asta mă ocup. Pe parcursul anilor am vândut la sute de oameni. Dacă cineva îmi pune pistolul la ureche și mă ducea la notar să semnez contractul, eu atunci aveam să mă adresez la poliție”, a fost răspunsul.

Faptul că terenul a fost revândut imediat firmei ce aparține primarului arată ca o schemă de dobândire a unui teren public de către primar prin ocolirea unui conflict de interese.

CONFLICT DE INTERESE

Valeriu Poiată: „Nu e schemă. În comisia de licitații nu intră primarul. Intră viceprimarul și mai mulți consilieri. Doi. A fost o licitație care chiar nu a fost contestată. Ulterior, nu țin minte cum și până unde, persoana care a achiziționat a avut un plan să construiască, dar nu i-a ieșit pentru că trebuia de schimbat destinația, a fost o confuzie cu destinația, după câte eu țin minte, în linii generale. Și dacă vi se pare suspectă chestia asta puteți să faceți o evaluare a terenului arabil din zona ceea și vedeți cât costă. Mi nu mi l-a vândut nimeni. S-a vândut la o companie, eu sunt fondator la aproximativ vreo 10 companii. L-a vândut la o companie cu care posibil a avut careva relații”.

Teren vândut ca „pajiște” este pus acum în gaj pentru împrumuturi de sute de mii de euro

La momentul scoaterii la licitație, terenul a fost trecut în acte ca „pajiște”, respectiv, nu putea fi vorba despre intenții de construcție.

Noul proprietar, „F.V.I. Traian-Invest”, a divizat terenul în trei parcele, înregistrându-le la cadastru, care, spre sfârșitul aceluiași an, 2012, erau deja puse în gaj la bancă. Ulterior, cele trei au fost din nou unite într-un singur bun cadastral, pus în gaj ca garantare a unui împrumut de 1 milion de euro. Valeriu Poiată spune că de fapt, terenul respectiv ar costa în jur de 110 mii de lei, iar faptul că figurează la bancă ca garanție a unui credit atât de mare arată că el este doar o parte din bunurile folosite la gajarea acelui împrumut: „Pot să Vă spun că eu am o evaluare făcută de un evaluator autorizat, în 2019, e în jur de 110 mii de lei. Dacă vreți, comandați Dvs o evaluare. Și, după câte eu țin minte, ultima evaluare a terenului respectiv a fost făcută de către bancă, a fost de 110 mii de lei. Și ca să înțelegeți corect, gajul ăsta e de 110 mii de lei, care e parte componentă a unui gaj mai mare”.

Gajat, dar transformat în gunoiște

Chiar și pus în gaj contra unor sume mari, terenul respectiv nu este deocamdată folosit și nici izolat cu vreun gard, iar în ultimii ani a fost transformat în gunoiște. Acolo apar periodic mobile de gunoi aduse cu camioanele (de nu se știe cine). Valeriu Poiată spune că firma proprietară, „Traian Invest” ar fi depus mai multe plângeri la poliție, solicitând amendarea celor care aruncă neautorizat gunoiul acolo, însă până acum nu ar fi fost aplicate amenzi. Nu am putut confirma această informație la polițistul de sector din Sângera, întrucât timp de mai multe zile la telefonul de serviciu nu a răspuns nimeni. Valeriu Poiată spune că, urmare a adresării poliției către Inspectoratul Ecologic, firma deținătoare a terenului a primit o prescripție privind lichidarea gunoiștii neautorizate, iar firma, la rândul său, ar fi depus o plângere la procuratură pretinzând că, pe acest motiv, este hărțuită de poliție și autoritățile din domeniul ecologic. Examinarea plângerii încă nu s-a încheiat.

Totuși, terenul a fost dobândit prin ocolirea unui conflict de interese.

Valeriu Poiată: „Parcă dintr-o parte aș simți un conflict de interese, pe de altă parte, până în ziua de azi... eu am fost înaintat de câteva partide, și nu întotdeauna cele mai bune, dar atata timp cât eu am făcut tot corect, nu are nimeni absolut nimic să-mi zică. Dvs sunteți prima care după un an jumătate mă sunați”.

ACHIZIȚII PUBLICE

Prioritate pe timp de pandemie: multe primării și-au cumpărat automobile de serviciu

Sursa: www.moldovacurata.md

Din martie 2020 și până aprilie 2021, în plină pandemie, mai multe primării și-au cumpărat automobile de serviciu, unele costând chiar și 450 000 de lei. Din cele 11 concursuri de achiziții organizate de primării, doar unul a avut loc cu participarea a doi agenți economici. Legea nu interzice participarea la concurs a unui singur operator economic, dar experții în achiziții spun că astfel se favorizează indirect un anumit agent economic, fapt recunoscut și de către unul dintre primari.

În luna aprilie 2020, când în Republica Moldova a fost instituită starea de urgență în legătură cu pandemia, Primăria orașului Otaci a publicat pe site-ul achizitii.md anunțul de procurare a unui automobil în valoare de 315 000 de lei. Pe 15 aprilie a și fost desemnat câștigătorul – singurul participant la licitație, DAAC-Autosport SRL, iar conform tender.gov.md, automobilul a costat 305 000 de lei.

Conform specificațiilor tehnice, Primăria Otaci și-a dorit o mașină Dacia Duster, exact oferta agentului economic DAAC-Autosport SRL, favorit pe site-ul achizițiilor. DAAC-Autosport este administrată de Vladimir Hinculov și este fondată de trei SRL-uri, inclusiv DAAC Hermes, firma consilierului socialist din CMC, Vasile Chirtoca. În august 2019, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică a achiziționat de la acest agent economic 13 automobile în valoare de peste 2 700 000 de lei. La fel acest agent economic a fost singurul participant, ulterior câștigător.

În septembrie 2020, Inspectoratul General al Poliției a achiziționat un lot de 52 de automobile de la DAAC-Autosport, care a fost și singurul participant la concurs.

ACHIZIȚII PUBLICE

Cu un buget anual de 2 400 000 de lei, primăria Iujnoe și-a achiziționat un automobil de 340.000 de lei

În noiembrie 2020 Primăria Iujnoe din raionul Cahul a publicat anunțul de procurare a unui automobil de serviciu în valoare de 340 000 de lei. Participant și câștigător a fost desemnat Integral-Auto SA, un agent economic din Cahul, partener al reprezentatului oficial Skoda Moldova.

La capitolul specificații tehnice ale automobilului, Primăria Iujnoe a publicat un formular fără ștampilă, dată și semnătură a părții contractante. S-a întâmplat din cauză că primăria nu are un specialist în achiziții publice, a declarat pentru MoldovaCurata.md primarul Ghenadie Focșa. „Nici nu țin minte cine a făcut documentul, noi nu avem specialiști, de aceea economisim, și așa primăria nu are bani. Da, automobil ne trebuie, suntem la 55 de kilometri de centrul raional, știți ce drumuri avem la Sud? Mașina pe care o avea primăria era foarte veche, acum am scos-o la vânzare și nu o putem vinde. Dar mulțumim pentru că ne-ați atenționat referitor la unele greșeli, vom fi mai atenți”, a explicat primarul.

Bugetul local anual al primăriei Iujnoe în 2020 a fost de 2 400 000 de lei. Astfel, circa 15% din întregul buget a fost cheltuit pentru achiziționarea mașinii. Primarul a mai spus că vechiul automobil se defecta foarte des și necesita bani mulți pentru reparație. În noiembrie 2020 primăria comunei Sadâc din raionul Cantemir a procurat de la DAAC-Autosport SRL, singurul participant și desemnat câștigător, un automobil tip Crossover în valoare de 280 000 de lei, suma inițială fiind de 230 000 de lei.

Ilie Porumbescu, primarul comunei Sadâc ne-a invitat la fața locului pentru a discuta tema automobilului

„Chiar e așa departe 100 de kilometri? Veniți și discutăm. Când sunt întrebări de acestea veniți la fața locului vă mai arătăm ce este prin sat, ce e cu automobilul, cum trăim. V-a spus cineva că primăria a luat un automobil și hai să sunăm. Nu mi l-am luat mie, l-am procurat pentru primărie, pentru cetățeni. Mașina nu e procurată pe banii din buget, dar bani dezbătuți de mine de la Consiliul Raional și de la Guvern. Noi nu cheltuim bani din buget”, a spus Porumbescu.

O lună mai târziu primăria Puhăceni din raionul Anenii Noi a achiziționat un automobil de serviciu la prețul de 299 800 de lei. Participant și câștigător a fost desemnat același DAAC-Autosport SRL.

Primarul Veaceslav Plămădeală a declarat pentru portalul nostru că a avut noroc să procure un automobil Dacia Duster care era la promoție.

„Am rugat agentul economic să îl țină pentru APL-ul nostru, deoarece inițial era cu un preț mai mare. Practic este cel mai ieftin automobil de acest fel, în plus, este ieftin la întreținere și la deservire. M-am sfătuit și cu alți primari care la fel preferă acest tip de mașini, este o marcă populară”, menționează Plămădeală.

